

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

ZARZĄDZENIE WEWNĘTRZNE NR.....

WÓJTA

GMINY KOŁACZKOWO

z dnia

w sprawie: instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

Działając na podstawie art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017r. poz. 736), w związku z § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719).

ZARZĄDZAM

co następuje:

§ 1

Wprowadzam do użytku służbowego **Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Gminy zlokalizowanego przy Placu Władysława Reymonta 3, w Kołaczkanie**, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zadania i obowiązki określone w Instrukcji stanowią integralną część zakresów czynności i odpowiedzialności wszystkich pracowników, oraz osób czasowo przebywających na terenie obiektu.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

.....
Podpis

SPIS TREŚCI

I PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	4
II CEL OPRACOWANIA	5
III ZASADY OGÓLNE	6
IV WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	9
Charakterystyka ogólna obiektu oraz jego przeznaczenie	9
Kategoria zagrożenia ludzi	11
Zagrożenie pożarowe w obiekcie oraz gęstość obciążenia ogniowego	12
Zaopatrzenie wodne.....	15
Drogi dojazdowe	15
Stosowane instalacje i urządzenia	15
V WYPOSAŻENIE OBIEKTÓW W PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY ORAZ URZĄDZENIA PRZECIWPOZAROWE.....	19
VI ZAPOBIEGANIE MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU I MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA.....	25
Zadania i obowiązki właściciela obiektu	26
Czynności zabronione pracownikom.....	28
VII SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU	31
VIII ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH	35
IX OGRANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI.....	38

X ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI	44
--	-----------

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1	47
Załącznik nr 2	48
Załącznik nr 3	51
Załącznik nr 4	54
Załącznik nr 5	56

I

PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Materiały wyjściowe do opracowania instrukcji stanowią:

- I. Dokumentacja techniczna - architektura + konstrukcja budynku;
- II. Wizja lokalna obiektu;
- III. Przepisy i normy aktualnie obowiązujące z zakresu ochrony przeciwpożarowej:
 1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 736).
 2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1332).
 3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (tj. Dz. U. z 2010 r. nr 109. poz. 719).
 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 ze zm.).
 5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (tj. Dz. U. z 2009 nr 124, poz. 1030).
 6. Norma PN-EN ISO 7010:2012 symbole graficzne. Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa. Znaki bezpieczeństwa stosowane w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej.

II

CEL OPRACOWANIA

Podstawowym aktem prawnym regulującym zagadnienia ochrony przeciwpożarowej w Polsce jest *ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 736)*. Równie ważną ustawą związaną z ochroną przeciwpożarową obiektów budowlanych jest *ustawa z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332)*.

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową i innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków niezbędnych do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej polega na nałożeniu stosownych obowiązków na osoby prawne, osoby fizyczne, organizacje lub instytucje korzystające ze środowiska przyrodniczego, budynku, obiektu lub terenu. Ustanowione zadania i obowiązki podlegają ustawowej kontroli przez właściwe miejscowo i rzeczowo organy państwowe.

Dla ludzi przebywających w obiekcie określono potencjalne źródła powstania pożaru w pomieszczeniach i drogi jego rozprzestrzeniania się, zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru, organizację i warunki ewakuacji w kontekście funkcji obiektu oraz warunków technicznych, zasady postępowania na wypadek pożaru oraz określono zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo. Ponadto obowiązkiem pracowników jest znajomość rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasady jego obsługi i użycia.

Stąd też niniejszy dokument należy traktować, jako zbiór zasadniczych reguł w omawianej dziedzinie, które każdy pracownik powinien doskonale znać i przestrzegać.

III ZASADY OGÓLNE

Podstawowym celem niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego jest określenie występujących zagrożeń oraz wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, które należy uwzględnić podczas eksploatacji obiektu.

1. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 736), właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- a) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- b) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- c) zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- d) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- e) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- f) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- g) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

2. Szczegółowe warunki dotyczące zasad ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia pożarowego obiektu i terenu, na którym się znajduje oraz sposoby powiadamiania Państwowej Straży Pożarnej o pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu powinny być uwzględnione w **Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego**, która powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej **raz na 2 lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

3. Wymóg opracowania instrukcji wynika z postanowień § 6 ust.1 *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowe budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. nr 109 poz. 719)*. Instrukcja została opracowana dla **budynku Gminy zlokalizowanego przy Placu Władysława Reymonta 3, w Kołaczku**. Określając wymagania przeciwpożarowe dotyczące obiektu dokonano analizy zagrożenia przeciwpożarowego w oparciu o dokumentację techniczną, lokalną wizję obiektu oraz obowiązujące przepisy.

W swoich rozdziałach instrukcja, zgodnie z wymogami rozporządzenia MSWiA zawiera następujące zagadnienia:

- a) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
- b) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- c) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- d) sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- e) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- f) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników z przepisami ppoż. oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- g) zadania i obowiązki w zakresie ochrony ppoż. dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- h) plany obiektów;
- i) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

4. Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają w oświadczeniu (załącznik nr 1) własnoręcznym podpisem, które powinno być włączone do akt osobowych pracownika.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

5. Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie budynku Gminy. Umowa o wykonanie prac musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem. Obowiązek zapoznania tych osób z treścią instrukcji należy do zarządcy/właściciela.

6. Zarządca/ właściciel ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców/najemców w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji.

7. Postanowienia zawarte w instrukcji są zgodne z przepisami szczegółowymi dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej oraz innymi przepisami i aktami normatywnymi.

8. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być przez cały czas dostępna dla ekip ratowniczych na potrzeby działań ratowniczych w odpowiednio ustalonym miejscu.

IV

WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Charakterystyka ogólna obiektu oraz jego przeznaczenie

Budynek Gminy w Kołaczkowie to budynek wolnostojący, dwukondygnacyjny murowany, podpiwniczony z dachem płaskim. Bryła budynku w kształcie litery T.

Konstrukcja

- ściany nośne:
piwnicy - mury zewnętrzne z cegły pełnej o grubości 38 cm;
parter i piętro - mury zewnętrzne z pustaków lub z cegły na zaprawie cementowo-wapiennej;
ściany środkowe nośne z cegły dziurawki;
- klatki schodowe:
biegi, spoczniki, belki spocznikowe-żelbetowe wykonane na mokro;
- stropy na wszystkich kondygnacjach z prefabrykowanych wielootworowych płyt żelbetowych;
- dach: płyty korytowe lub dachowe płyty płaskie oparte na murach ażurowych z cegły dziurawki podłużnej.
- stropodach: wentylowany ocieplony płytami wiórowo-cementowymi.

W budynku Gminy w Kołaczkowie mieści się:

- Urząd Gminy Kołaczkowo,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Kołaczkowo,
- Ochotnicza Straż Pożarna Kołaczkowo,
- Posterunek Policji Kołaczkowo,
- Bank Spółdzielczy Września oddział Kołaczkowo,
- Poczta Polska Kołaczkowo,
- siedziba Stowarzyszenia "Ogrody Działkowe".

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Dane powierzchniowe:

Powierzchnia zabudowy:	około 818,00 m ²
Powierzchnia użytkowa:	około 1 212,00 m ²
Kubatura:	około 6 600,00 m ³
Wysokość:	9,24 m
Ilość kondygnacji:	
• podziemne:	1
• nadziemne:	2

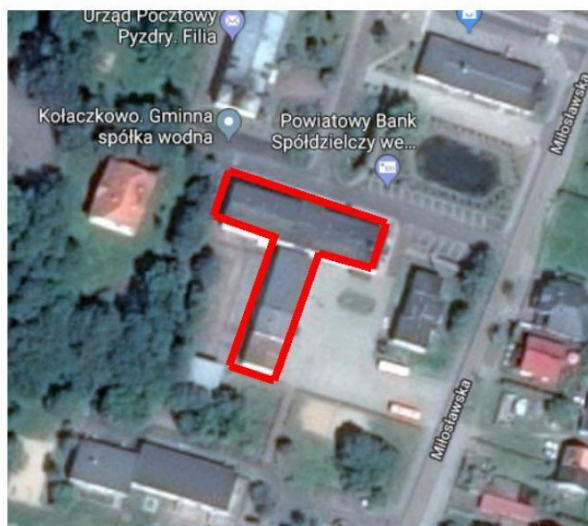
W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych budynku dzieli się na następujące grupy wysokości (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie):

- **niskie** – do 12 m włącznie wysokości nad poziomem terenu lub mieszkalne do 4 kondygnacji nadziemnej włącznie,
- **średniowysokie** – ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- **wysokie** – ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- **wysokościowe** – powyżej 55 m nad poziomem terenu.

Biorąc powyższe pod uwagę budynek Gminy Kołaczkowo zalicza się do grupy wysokości: **budynki niskie (N)**.

Odległość od obiektów sąsiadujących

Odległość pomiędzy zewnętrznymi ścianami obiektów i ścianami zewnętrznymi innych budynków spełniają wymagania minimalnej odległości 8 m.

Obiekt zlokalizowano w odległości:

- ok. 10,50 m od budynku ZL,
- ok. 46 m od budynku ZL sklepu,
- ok. 20,40 m od budynku ZL Ośrodka Wspomagania Dziecka i Rodziny,
- ok. 24 m od budynku ZL.

Najbliższa Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP znajduje się we Wrześni przy ul. Wrocławskiej 44, w odległości 13,40 km od chronionego obiektu.

W przedmiotowym obiekcie znajduje się Ochotnicza Straż Pożarna.

Kategoria zagrożenia ludzi

Zakres użytkowania obiektu oraz ilość osób przebywających w poszczególnych pomieszczeniach są czynnikami decydującymi o kwalifikacji budynków przeznaczonych na pobyt ludzi do poszczególnych kategorii zagrożenia ludzi. Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*, budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się między innymi na:

- mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane dalej jako **ZL**,
- produkcyjne i magazynowe określane jako **PM**,
- inwentarskie określane jako **IN**.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

Kategorie zagrożenia ludzi	Podstawy klasyfikacji obiektu do danej kategorii
ZL I	Zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się
ZL II	Przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych
ZL III	Użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II
ZL IV	Mieszkalne
ZL V	Zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II

Strefy pożarowe zaliczone, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, do więcej niż jednej kategorii zagrożenia ludzi, powinny spełniać wymagania określone dla każdej z tych kategorii.

Ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania pomieszczenia biurowo-administracyjne zaliczyć należy do budynków użyteczności publicznej zaklasyfikowanych do kategorii zagrożenia ludzi **ZL III**.

Liczba pracowników:

- pracownicy Urzędu Gminy: 32 osoby,
- pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej: 11 osób,
- pracownicy Banku Spółdzielczego: 7 osób,
- pracownicy Poczty: 1 osoba,
- pracownicy Policji: 6 osób.

Zagrożenie pożarowe w obiekcie oraz gęstość obciążenia ogniowego

Do rozwoju pożaru mogą przyczynić się:

a) znajdujące się w pomieszczeniach biurowo-administracyjnych:

- palny wystrój wnętrz (meble).
- elementy, akcesoria komputerów z tworzyw sztucznych, gumy itp.

- dokumentacja, akta, opakowania kartonowe stanowiące zasadniczy skład obciążenia ogniowego.

Materiały te spalają się kopącym płomieniem z równoczesnym wydzielaniem gazów toksycznych.

O **gęstości obciążenia ogniowego** decydują materiały palne składowane, wytwarzane, lub przerabiane w pomieszczeniu, strefie pożarowej czy składowisku. **GĘSTOŚĆ OBCIĄŻENIA OGNIOWEGO** – energia cieplna, wyrażona w megadżulach, która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadająca na jednostkę powierzchni tego obiektu, wyrażona w metrach kwadratowych.

$$Q_d = \frac{\sum_{i=1}^{i=n} (Q_c \cdot G_i)}{F}$$

Q_d – wielkość gęstości obciążenia ogniowego

Q_c – ciepło spalania poszczególnych materiałów, w megadżulach na

kilogram, G_i – masa poszczególnych materiałów w kilogramach, n – liczba rodzajów palnych materiałów

F – powierzchnia rzutu poziomego pomieszczenia, strefy pożarowej lub składowiska w metrach kwadratowych

W pomieszczeniach biurowo–administracyjnych zakwalifikowanych do ZL III, nie wyznacza się gęstości obciążenia ogniowego (parametrem decydującym, z zakresu ochrony przeciwpożarowej jest kwalifikacja do odpowiedniej kategorii zagrożenia ludzi oraz powierzchnia użytkowa pomieszczeń).

Strefy pożarowe i oddzielenia przeciwpożarowe

Strefę pożarową stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków.

Zgodnie z przepisami zawartymi w *rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* strefy pożarowe w obiekcie powinny być oddzielone od siebie **elementami oddzielenia przeciwpożarowego**-wewnętrznymi ścianami ogniowymi o określonej klasie odporności ogniowej.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Elementy oddzielenia przeciwpożarowego i występujące w nich otwory powinny spełniać wymagania dla klas odporności pożarowej budynku:

Klasa odporności pożarowej	Klasa odporności ogniowej		
	Elementy oddzielenia przeciwpożarowego		Drzwi przeciwpożarowe lub innych zamknięć przeciwpożarowych
	Ściany i stropy z wyjątkiem stropów w ZL	Stropów w ZL	
1	2	3	4
A	REI 240	REI 120	EI 120
B i C	REI 120	REI 60	EI 60
D i E	REI 60	REI 30	EI 30

Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych, określa się na podstawie rozporządzenia *Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*.

Biorąc pod uwagę układ przestrzenno-architektoniczny budynek Gminy stanowi jedną strefę pożarową o powierzchni około 1 212,00 m².

Na podstawie analizy wymiarów budynku można stwierdzić, że powierzchnia strefy pożarowej nie przekracza dopuszczalnej wielkości 8 000 m² dla budynku niskiego, wielokondygnacyjnego.

Przepusty instalacyjne w elementach oddzielenia przeciwpożarowego powinny mieć klasę odporności ogniowej (EI) dla tych elementów. Wymagana klasa odporności ogniowej dotyczy kryteriów szczelności ogniowej E oraz izolacyjności ogniowej I.

Bezpieczeństwo pożarowe konstrukcji

1. Klasa odporności pożarowej budynków

W przypadku niskiego budynku, zaliczanego do ZL III klasa odporności pożarowej powinna wynosić **C**.

2. Wymagana klasa odporności ogniowej elementów budowlanych

Odpowiednio dla klasy odporności pożarowej elementy budynku powinny w zakresie klasy odporności ogniowej spełniać poniższe wymogi:

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop	ściana zewnętrzna	ściana wewnętrzna	przekrycie dachu
C	R 60	R 15	REI 60	EI 30	EI 15	RE 15

R – nośność ogniowa (w minutach); E- szczelność ogniowa (min.); I- izolacyjność ogniowa (min.); (-)- bez wymagań

W związku z danymi zawartymi w tabeli powyżej elementy budowlane budynku Gminy Kołaczkowo spełniają wymagania dla klasy odporności C.

Zaopatrzenie wodne

Zgodnie z określeniami zawartymi w *rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych* wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych, służąca do zewnętrznego gaszenia pożaru wynosi 10 dm³/s, z co najmniej jednego hydrantu o średnicy 80 mm lub zapas wody 100 m³ w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym.

Wymaganą ilość wody do celów przeciwpożarowych stanowi hydrant zewnętrzny w odległości ok. 60 m.

Drogi dojazdowe

Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych*–budynek Gminy wymaga doprowadzenia drogi pożarowej o utwardzonej nawierzchni, umożliwiającej dojazd o każdej porze roku.

Usytuowanie obiektu oraz istniejący stan dróg zapewnia dogodny dojazd jednostkom ratowniczym straży pożarnej na wypadek powstania pożaru. Dojazd pożarowy do budynku zapewniony jest od ul. Wrzesińskiej, i ul. Miłosławskiej.

Stosowane instalacje i urządzenia

- 1. INSTALACJA ELEKTRYCZNA-** główne wyłączniki prądu pozwalają straży pożarnej wyłączyć wszystkie obwody budynku i przeważnie znajdują się przy głównych wejściach do budynków. Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznej, zgodnie z *ustawą z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane* mogą przeprowadzać osoby po-

siadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych.

Do najistotniejszych elementów bezpiecznej eksploatacji instalacji elektrycznych należą: dobór właściwych urządzeń, okablowania i osprzętu elektrycznego, stosowanie właściwych odbiorników prądu elektrycznego, eksploatacja i konserwacja instalacji i urządzeń zgodnie z wymaganiami oraz stosowanie zabezpieczeń ochronnych.

Najbardziej newralgicznym punktem każdej instalacji elektrycznej są miejsca połączeń. Szczegółowe przepisy techniczno-budowlane precyzujące wymogi dla instalacji elektrycznych zawarte są w *rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*. Bezpieczne instalacje elektryczne powinny zapewniać:

- ochronę przed porażeniem prądem elektrycznym,
- przepięciami łączeniowymi i atmosferycznymi,
- powstaniem pożaru, wybuchu i innymi szkodami.

Instalację elektryczną należy poddawać okresowym przeglądom i badaniom, nie rzadziej niż **co 5 lat** lub w przypadku przebudowy albo zmiany funkcji obiektu.

- 2. INSTALACJA ODGROMOWA-** wyładowanie atmosferyczne wyzwala energię elektryczną o dużej sile. Jeśli nie zostanie ona odprowadzona do ziemi poprzez połączony z instalacją metalowy przewód, może zniszczyć elementy konstrukcyjne budynku lub wzniecić pożar. Odpowiednio zaprojektowana i wykonana instalacja odgromowa powinna być odporna na działanie czynników atmosferycznych. Dokumentem stwierdzającym stan techniczny instalacji jest protokół jej badań, które wymagane są przy oddawaniu do użytkowania, przebudowie lub modernizacji obiektu. Z kolei badania okresowe należy powtarzać w odstępach czasowych określonych w zależności od charakteru chronionej przestrzeni i problemów korozji, jednak nie rzadziej niż **co 5 lat**. Po uderzeniu pioruna należy przeprowadzić badanie dodatkowe.
- 3. OGRZEWANIE-** paliwem stałym instalacja centralnego ogrzewania, z kotłowni mieszczącej się w kondygnacji podziemnej.

4. **WENTYLACJA**- wentylację mechaniczną lub grawitacyjną należy zapewnić w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, w pomieszczeniach bez otwieranych okien, a także w innych pomieszczeniach, w których ze względów zdrowotnych konieczne jest zapewnienie wymiany powietrza.

Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim lub uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności. Osoby dokonujące kontroli sporządzają protokół z okresowej kontroli przewodów kominowych, która powinna być przeprowadzana **raz w roku**. Corocznie należy także dokonywać czyszczenia przewodów kominowych wentylacyjnych i spalinowych. Podczas kontroli sprawdzeniu podlegają przede wszystkim: prawidłowość połączeń przewodów z instalacjami, drożność przewodów, szczelność i odporność przewodów.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Zestawienie zbiorcze terminów przeglądów instalacji użytkowych zastosowanych w obiektach:

Nazwa sprzętu, urządzenia lub instalacji	Zakres czynności, przeglądu itp.	Termin	Podstawa prawna
Instalacje elektryczne	Oporność izolacji ochrona przeciwporażeniowa, sprawność połączeń, sprawność osprzętu	1 raz na 5 lat	Art. 62 ust. 1 pkt. 2 Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332)
Przewody kominowe wentylacyjne	Usuwanie zanieczyszczeń	1 raz w roku	Art. 62 ust. 1 pkt. 1 i 3 Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332)
		Budynki o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m ² oraz inne obiekty budowlane o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m ² 2 razy w roku w terminach do 31.05 oraz do 30.11	
Instalacja odgromowa	Sprawdzenie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażenia, odporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.	1 raz na 5 lat	Art. 62 ust. 1 pkt. 2 Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332)

V

WYPOSAŻENIE OBIEKTÓW W PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY ORAZ URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE

PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY

Sprzętem służącym do zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiekcie są gaśnice, czyli **podręczny sprzęt gaśniczy**. Przeznaczony jest on do gaszenia pożarów w pierwszej fazie ich powstania (w zarodku), uruchamiany jest ręcznie. Poza gaśnicami do podręcznego sprzętu gaśniczego zaliczamy agregaty gaśnicze i koce gaśnicze. Dobór sprzętu uzależniony jest od występujących w obiekcie (pomieszczeniu) rodzajów materiałów palnych, ich stanu skupienia i sposobu spalania.

W celu zobrazowania kryteriów dotyczących doboru, ilości oraz rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, poniżej zostały przedstawione szczegółowe wymagania prawne w odniesieniu do gaśnic.

Zgodnie z **§ 32 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych terenów**:

1. Obiekty muszą być wyposażone w gaśnice spełniające wymagania Polskich Norm, dotyczących gaśnic.
2. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:
 - 1) **A** – materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli;
 - 2) **B** – cieczy i materiałów stałych topiących się;
 - 3) **C** – gazów;
3. Jedna jednostka masy środka gaśniczego **2 kg (lub 3 dm³)** zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:
 - 1) na każde **100 m²** powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
 - b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 2) na każde **300 m²** powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt.1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Wszystkie gaśnice posiadają w instrukcjach obsługi oznakowania grup pożarów do gaszenia, których są przeznaczone:

Grupa pożaru	Rodzaj palącego się materiału	Rodzaj środka gaśniczego
	Ciała stałe zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli (drewno, papier, itp. materiały)	Woda, piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla
	Ciecze i materiały stałe topiące się (wskutek ciepła) - ciecze palne, topiące się tworzywa sztuczne	Piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla,
	Gazy palne (gaz miejski, metan, propan-butan)	Proszek gaśniczy, dwutlenek węgla

§ 33.1 Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - a) przy wejściach do budynków,
 - b) na klatkach schodowych,
 - c) na korytarzach,
 - d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
 - 2) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
 - 3) w obiektach wielokondygnacyjnych- w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.
2. Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:
- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż **30 m**;
 - 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej **1 m**.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Uwaga: Zabrania się używania podręcznego sprzętu gaśniczego do celów niezwiązanych z działaniami ratowniczymi lub szkoleniem pożarniczym.

Budynek Gminy wyposażony jest w podręczny sprzęt gaśniczy zgodnie z normatywem: jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach na każde 100 m², przy jednoczesnym zachowaniu odległości dojścia do sprzętu gaśniczego maksymalnie 30 m. Budynek administracyjno-biurowy wyposażony został w **gaśnice proszkowe**, przeznaczone do gaszenia pożarów **grupy A, B, C**.

Gaśnice umieszczone są w miejscach widocznych i łatwo dostępnych (przy wejściach, bez narażenia na kontakt ze źródłem ciepła) oraz są oznakowane zgodnie z PN-EN ISO 7010:2012. Dostęp 1 m do gaśnicy jest zachowany. Znajdujące się na wyposażeniu obiektów gaśnice posiadają atesty dopuszczające do stosowania w ochronie przeciwpożarowej i spełniają wymogi obowiązujących Polskich Norm. Odpowiedzialność za utrzymanie podręcznego sprzętu gaśniczego w należyтым stanie technicznym (aktualna metryczka legalizacyjna, niezerwana plomba i czytelna etykieta z instrukcją obsługi) ponosi właściciel.

Gaśnica proszkowa

Gaśnice i agregaty proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się na działaniu inhibitującym (przerwywającym) proces palenia, będącym reakcją chemiczną. Proszki grupy **ABC** przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Ze względu na wysokie ciśnienie robocze gaśnic i agregatów proszkowych, mają one zdolność do zasięgu rzutu strumienia proszku na odległość od 5 do 8 m dla gaśnic i 12 m dla agregatu proszkowego. Mogą być eksploatowane w temperaturach -30°C do +60°C.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Sposób użycia gaśnic - zdjąć z wieszaka, wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu do oporu, skierować strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru.

Podstawowe zasady podczas gaszenia podręcznym sprzętem gaśniczym:

- gaśnice przenosić pionowo,
- gaśnice uruchamiać dopiero przy źródle pożaru,
- rozpocząć gaszenie od skierowania strumienia gaśniczego na źródło pożaru,
- w miarę możliwości należy ustawić się plecami do kierunku wiatru,
- strumień środka gaśniczego kierować od dołu do góry (powierzchnie pionowe) i od przodu do tyłu (powierzchnie poziome),
- zachować minimalny odstęp 1 m dyszy gaśnicy śniegowej lub proszkowej od urządzeń elektrycznych pod napięciem,
- płonące spadające z góry na dół krople lub ciekącą ciecz palną gasić kierując strumień gaśniczy od góry do dołu,
- w przypadku konieczności gaszenia pożaru większą liczbą gaśnic, należy zastosować je jednocześnie,
- gaśnice po ich użyciu skierować do warsztatu.

Wszystkie gaśnice posiadają w instrukcjach obsługi oznakowania grup pożarów do gaszenia, których są przeznaczone.

Sposoby poddawania przeglądowi podręczny sprzęt gaśniczy

W celu utrzymania właściwego stanu podręcznego sprzętu gaśniczego, należy poddawać go **bieżącej kontroli** wykonywanej przez użytkownika, polegającej na sprawdzeniu:

- czy sprzęt znajduje się na wyznaczonym oznakowanym miejscu,
- czy nie został rozładowany,
- czy nie jest zastawiony,
- czy nie ma widocznych uszkodzeń,
- stan plomb, zawleczek i wskaźników.

Niezależnie od bieżącej kontroli sprzęt gaśniczy musi być poddawany **czynnościom konserwacyjnym** przez uprawnionego konserwatora posiadającego odpowiednie przeszkolenie, co najmniej **raz w roku** lub częściej, jeśli tak określi producent albo w wypadku, gdy sprzęt przetrzymywany jest w ekstremalnych warunkach (warunki at-

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

mosferyczne itp.). Okresowa kontrola podręcznego sprzętu powinna obejmować w szczególności:

- ocenę ogólnego stanu technicznego,
- czytelności, kompletności i prawidłowości napisów zewnętrznych,
- stan węży i zabezpieczeń,
- stan powłoki malarskiej,
- stan elementów z tworzywa sztucznego,
- masę lub objętość środka gaśniczego,
- stan wieszaków i uchwytów oraz ich zamocowanie,
- prawidłowość oznakowania sprzętu.

Konserwator w pełni odpowiada za sprawność gaśnicy, dlatego po przeprowadzonej konserwacji (naprawie) umieszczane są na gaśnicy samoprzylepne naklejki, która powinna zawierać:

- rodzaj konserwacji (przeгляд, konserwacja, remont),
- nazwa i adres jednostki konserwacyjnej,
- znak jednoznacznie identyfikujący osobę konserwatora,
- data (rok i miesiąc konserwacji),
- data następnej kontroli.

URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE WYSTĘPUJĄCE W OBIEKCIE

1. Przeciwożarowy wyłącznik prądu

Przeciwożarowy wyłącznik prądu, odcina dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. Powinien być stosowany w strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1 000 m³.

Budynek Gminy w Kołaczku, wyposażony został w przeciwożarowy wyłącznik prądu, zlokalizowany w holu przed wejściem do sali sesyjnej.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne:

Lp.	Rodzaj instalacji i urządzenia	Czasookres przeglądu	Podstawa prawna
1	Gaśnice przenośne	Zgodnie z dokumentacją producenta, nie rzadziej niż raz na rok	§ 3 ust.2 i ust.3 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 roku
2	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	Raz na rok	§ 3 ust.2 i ust.3 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 roku

VI ZAPOBIEGANIE MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU I MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA

Zgodnie z art. 4 ustawy z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej odpowiedzialność z zakresu ochrony przeciwpożarowej, stosownie do zadań i obowiązków powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu przejmuje w całości właściciel. Z użytkownikami obiektu może zostać zawarta umowa cywilnoprawna, na podstawie której mogą oni w całości lub części ponosić odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Nie zwalnia to jednak pracowników od obowiązku przestrzegania podczas eksploatacji obiektu wymagań przeciwpożarowych. Aby warunek ten był realizowany niezbędnym jest określenie dla wszystkich osób, związanych z budynkiem obowiązkami pracowniczymi- zakresu odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego obiektu. Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników, poza określeniem charakteru pracy powinien zawierać także obowiązek dbałości o bezpieczeństwo (w tym również pożarowe) obiektu na zajmowanym stanowisku.

Odpowiednio stosowana profilaktyka pożarowa często zależy czy dochodzi do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru. Uwarunkowania techniczne budynku wskazują na występowanie różnego rodzaju zagrożeń. W większości przypadków pożarów zasadniczy wpływ na ich powstawanie ma zachowanie się ludzi korzystających z budynków.

Wpływ na bezpieczeństwo pożarowe obiektu mają takie elementy jak:

1. Rozpoznanie potencjalnych źródeł powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów:

a) najczęstsze przyczyny powstania pożaru:

- nieostrożność pracowników np. niewłaściwe obchodzenie się z ogniem, palenie papierosów, używanie ognia w miejscach niedozwolonych,
- elektryczność statyczna i wyladowania atmosferyczne,
- niewłaściwa eksploatacja urządzeń grzewczych i przewodów kominowych,
- nieostrożność i niewłaściwa organizacja podczas prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych (podgrzewanie materiałów, spawanie, zgrzewanie),

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- nieostrożność osób podczas posługiwania się odbiornikami energii elektrycznej, wady, przeciążenia instalacji i urządzeń elektrycznych,
 - podpalenia,
- b) najczęstsze przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru:
- nieprzestrzeganie wymagań budowlanych np. brak oddzielenia przeciwpożarowych, niewłaściwy wystrój wnętrz, itp.
 - niewłaściwe zabezpieczenie procesów technologicznych (niewłaściwe składowanie materiałów palnych bądź gromadzenie nadmiernej ich ilości),
 - stosowanie niewłaściwych środków gaśniczych lub stosowanie złej taktyki gaszenia poprzez brak stosownego przeszkolenia wśród pracowników.
2. Określenie zadań i obowiązków w zakresie profilaktyki przeciwpożarowej dla pracowników oraz innych osób przebywających w obiekcie,
 3. Wyposażenie obiektu w urządzenia do alarmowania oraz gaszenia pożarów i przygotowanie wszystkich pracowników do podjęcia skutecznych działań ratowniczych.

Zadania i obowiązki właściciela/ zarządcy obiektu:

1. Przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań techniczno- budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
2. Zobowiązanie do wyposażenia budynku, obiektu budowlanego w wymagane urządzenia przeciwpożarowe, gaśnice.
3. Zapewnienie konserwacji oraz napraw urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne funkcjonowanie.
4. Zapewnienie osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji.
5. Przygotowanie budynku, obiektu budowlanego, terenu do prowadzenia działań ratowniczych.
6. Ustalenie sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
7. Wyposażenie obiektu w przeciwpożarowy wyłącznik prądu zgodnie z przepisami techniczno- budowlanymi.
8. Umieszczenie w widocznym miejscu instrukcji postępowania na wypadek powstania pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.

9. Oznakowanie znakami zgodnie z Polskimi Normami: dróg i wyjść ewakuacyjnych, miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

Obowiązki pracowników:

- uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony ppoż.,
- przestrzeganie obowiązujących przepisów ochrony ppoż., porządkowych i innych,
- utrzymanie w czystości, ładu i porządku użytkowanych pomieszczeń,
- zawiadamianie przełożonych o brakach i usterkach we właściwym zabezpieczeniu ppoż. obiektu,
- przegląd stanu bezpieczeństwa pożarowego pomieszczeń po zakończeniu pracy,
- branie udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych w przypadku powstania pożaru oraz wykonywanie wszystkich poleceń kierownika akcji
- znajomość zasad użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń gaśniczych,
- znajomość zasad alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- nie pozostawienie bez nadzoru urządzeń elektrycznych nieprzystosowanych do ciągłej eksploatacji i wymagających nadzoru.

Obowiązki osób sprzątających:

- utrzymywanie pomieszczeń w należyтым stanie bezpieczeństwa pożarowego,
- przestrzeganie regulaminów i instrukcji pożarowych,
- uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony ppoż.,
- zawiadamianie przełożonych o brakach i usterkach we właściwym zabezpieczeniu ppoż. obiektu,
- przegląd stanu bezpieczeństwa pożarowego pomieszczeń po zakończeniu pracy,
- branie udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych w przypadku powstania pożaru oraz wykonywanie wszystkich poleceń kierownika akcji,
- znajomość zasad użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń gaśniczych,
- znajomość zasad alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- nie pozostawienie bez nadzoru urządzeń elektrycznych nieprzystosowanych do ciągłej eksploatacji i wymagających nadzoru.

Czynności zabronione pracownikom:

Czynności zabronione w obiektach oraz na terenach przyległych, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się bądź utrudnione prowadzenie działań ewakuacyjnych ujęte są w *rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r.* Najważniejszymi niedozwolonymi punktami są:

1. Używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon w miejscach występowania materiałów palnych.
2. Użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia.
3. Rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze.
4. Rozpalanie ognisk (spalanie śmieci lub odpadków oraz wypalanie suchych traw i krzewów) w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów, oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m.
5. Użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
6. Przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C,
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V.
7. Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

8. Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
9. Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości.
10. Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie.
11. Lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno- budowlanych.
12. Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do gaśnic, hydrantów, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej.
13. Używanie sprzętu gaśniczego do jakichkolwiek prac niezwiązanych z akcją gaśniczą lub celami szkoleniowymi.
14. Używanie i przechowywanie materiałów łatwopalnych oraz niebezpiecznych pożarowo na stanowisku pracy w ilości przekraczającej dobowe zapotrzebowanie.
15. Składowanie materiałów zaolejonych lub zatłuszczonych (np. szmat), które często ulegają samozapaleniu, w innych pomieszczeniach i miejscach niż specjalnie do tego celu przeznaczonych. Powinien to być metalowy pojemnik, szczelnie zamykany, ustawiony w pomieszczeniu gospodarczym.
16. Naprawianie bezpieczników instalacji elektrycznej sposobem gospodarczym.
17. Obsługiwanie wszelkich urządzeń mechanicznych i energetycznych bez uprawnień.
18. Wykonywanie jakichkolwiek prac niezgodnych z instrukcjami obsługi urządzeń.
19. Wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych bez specjalnego nadzoru.
20. Samowolne instalowanie i używanie piecyków, kuchenek, grzejników oraz grzałek bez uzyskania zgody właściwych przełożonych.
21. Zakładanie prowizorycznych instalacji elektrycznych.
22. Podłączanie do jednego gniazda wtyczkowego kilku odbiorników energii.
23. Pozostawianie włączonych urządzeń elektrycznych bez nadzoru.
24. Wykonywanie pracy w warunkach pożarowo niebezpiecznych dla siebie i otoczenia.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

25. Przechowywanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniach piwnicznych, na strychach oraz w innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych.
26. Prowadzenie prac remontowo – budowlanych w sposób umożliwiający powstanie pożaru, bez uzyskania zezwolenia zarządzającego obiektem na ich prowadzenie.
27. Eksploataowanie instalacji i urządzeń, których stan techniczny przyczynić się może do powstania pożaru lub jego rozprzestrzenienia.
28. Eksploataowanie przewodów kominowych bez okresowego usuwania z nich zanieczyszczeń.
29. Składowanie wszelkich materiałów i pozostawianie pojazdów na drodze pożarowej i pasie terenu bezpośrednio przylegającym do obiektu.
30. Prowadzenie prac remontowo-budowlanych na zewnątrz obiektu w sposób utrudniający podjęcie działań ratowniczo-gaśniczych.

VII

SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU

Art. 4 pkt. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej nakłada na zarządzającego budynkiem obowiązek ustalenia sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia. Obowiązkiem właściciela obiektu jest umieszczenie w miejscach widocznych wykazu telefonów oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru (*rozporządzenie MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. (Dz. U. Z 2010 r. Nr 109 poz. 719)*).

Alarmowanie

Zgodnie z **art. 9 każdy**, kto zauważył pożar (inne zagrożenie) lub uzyskał informacje o pożarze obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz: centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej.

112

CENTRUM POWIADAMIANIA RATUNKOWEGO

998

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

W razie potrzeby (wypadek lub inne zagrożenie) zaalarmować:

- Pogotowie Ratunkowe - tel. 999
- Pogotowie gazowe - tel. 992
- Pogotowie energetyczne - tel. 991

Podczas telefonicznego składania informacji o pożarze do PSP należy:

- podać co się pali oraz określić czy jest zagrożenie dla życia ludzkiego,
- mówić spokojnym i wyraźnym głosem,
- podać swoje nazwisko,
- podać numer telefonu z którego się korzysta oraz dokładny adres miejsca pożaru,

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- po nadaniu informacji - meldunku, odłożyć słuchawkę wówczas gdy dyżurny telefonista potwierdzi przyjęcie meldunku.

Uwaga: treść ww. instrukcji powinna być podpisana przez kierownika jednostki organizacyjnej (administratora), czytelna i widoczna w miejscach ogólnodostępnych.

Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru

W przypadku powstania pożaru lub otrzymania wiadomości o pożarze należy:

1. Ustalić dokładnie miejsce powstania pożaru, określić drogi rozprzestrzeniania i zagrożenia dla sąsiednich pomieszczeń i ludzi.
2. Natychmiast zaalarmować Straż Pożarną (tel. 998 lub 112), powiadomić wszystkich współpracowników i osoby znajdujące się w pobliżu oraz właściciela obiektu.
3. Równoległe do zaalarmowania straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo - gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
4. **Akcją ratowniczą do czasu przybycia straży pożarnej kieruje zarządca, lub osoba przez niego upoważniona lub pracownik najbardziej opanowany. Każdy zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją.**

Do obowiązków kierującego działaniami należy w szczególności:

- ustalić, czy została wezwana straż pożarna i inne potrzebne służby,
 - kierować pracownikami, którzy przystąpili do likwidacji źródła ognia lub ograniczania jego rozprzestrzeniania się,
 - pełnić stały nadzór nad przebiegiem ewakuacji ludzi i mienia,
 - wyznaczyć przewodnika – pilota, który będzie oczekiwał na przybycie straży pożarnej i wskaże miejsce pożaru, miejsce przebywania osób zagrożonych-uwięzionych oraz udzieli innych niezbędnych dla dowódcy straży pożarnej informacji, i przekaze dowodzenie akcją ratowniczą,
 - współpraca z dowódcą straży pożarnej w czasie akcji,
 - podporządkowanie się poleceniom dowódcy straży pożarnej.
5. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:
 - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - wyłączyć dopływ prądu elektrycznego (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- usunąć z miejsca pożaru bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.,
- nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy,
- wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką,
- pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenia objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich,
- ostatnia osoba opuszczająca obiekt zamyka pokoje na klucz. Klucz zostaje w drzwiach,
- należy dotrzeć możliwie blisko źródła ognia i atakować żar, zarzewie ognia, a nie płomienie,
- do gaszenia ogniska pożaru o niewielkich rozmiarach stosować podręczny sprzęt gaśniczy (zastosować zgromadzony sprzęt jednocześnie),
- nie wolno pozostawiać za sobą palących się lub niedogaszonych przedmiotów,
- należy zawsze pamiętać o zabezpieczeniu sobie drogi odwrotu.

Przybycie straży pożarnej nie zwalnia pracowników od prowadzenia akcji, w zakresie zwalczania pożaru oraz ewakuacji ludzi i mienia, które to czynności należy wykonywać ściśle w myśl poleceń dowódcy akcji ratowniczej (straży pożarnej). Dowódcy JRG, PSP lub innej jednostki ochrony przeciwpożarowej należy także przekazać pełną informację o pożarze lub niebezpiecznym zdarzeniu (rozmiar, rodzaje pomieszczeń objętych pożarem, bezpieczeństwo ludzi, podjęte działania ratownicze). W razie potrzeby udzielać dowódcy akcji na bieżąco informacji o obiekcie, w którym niebezpieczne zdarzenia ma miejsce oraz dostarczenie potrzebnych dokumentów, np. budowlanych, instalacyjnych, Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

Zabezpieczenie pogorzeliska

Po zakończeniu działań ratowniczo-gaśniczych obowiązkiem jest nadzór nad miejscem pożaru oraz pozostałymi miejscami i budynkami w celu zapobieżenia powtórnego zapalenia, czyli powstania tzw. pożaru wtórnego. Właściciel obiektu lub osoba przez niego wyznaczona odpowiedzialny jest za:

- a) zabezpieczenie miejsc pożaru i wystawienie posterunku na pogorzelisku w celu zabezpieczenia powstania pożaru wtórnego,
- b) zabezpieczenie pogorzeliska w celu zbadania okoliczności i przyczyn powstania pożaru,
- c) przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności Policji, firmy ubezpieczeniowej i/lub komisji powołanej do ustalenia okoliczności i przyczyn powstania pożaru.

VIII

ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Pojęcie prac niebezpiecznych pożarowo

Pod pojęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy rozumieć prace nieprzewidziane w technologii obiektu lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego miejscem, jak prace remontowo- budowlane związane z użyciem ognia otwartego lub wysokich temperatur, prowadzone wewnątrz obiektu i na przyległych do niego terenach.

Wytyczne prac pożarowo niebezpiecznych

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących spowodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru właściciel zobowiązany jest:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru,
- wskazać osoby odpowiedzialne za przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- zapewnić wykonanie prac przez osoby wyłącznie do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru,
- sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac (wzór, załącznik nr 4),
- wydać zezwolenie użytkownika obiektu na wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych (wzór, załącznik nr 5).

Przy wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych należy:

- zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje techniczne;

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

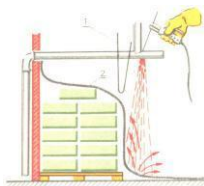
- prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach lub przy urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości,
- mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejony przyległe,
- używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

Prace pożarowo niebezpieczne mogą być prowadzone tylko i wyłącznie po uzyskaniu pisemnego zezwolenia, które mogą być wydane na wykonanie prac długoterminowych (remontowe i inwestycyjne) oraz jednorazowe (na prace szczególnie niebezpieczne i pozostałe prace).

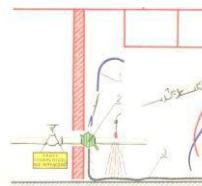
Prace mogą być rozpoczęte po zatwierdzeniu zezwolenia.

Po zakończeniu prac wykonawca i nadzorujący potwierdzają ten fakt podpisami. O ile określono w zezwoleniu konieczność kontroli po zakończeniu robót, formularz przekazuje się kontrolującemu, który po dokonaniu kontroli i dokonaniu odpowiedniej adnotacji w zezwoleniu oraz podpisaniu zwraca ją zatwierdzającemu. Wyniki kontroli należy wpisać do książki kontroli prac pożarowo niebezpiecznych.

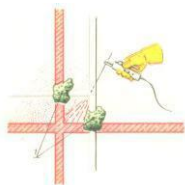
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

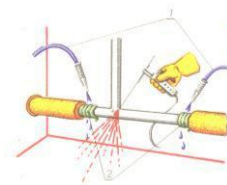
Rys. 1 Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1 – ekran z blachy, 2 – koc gaśniczy

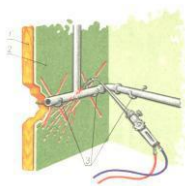
Rys. 2 Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1 – przewód doprowadzający wodę, 2 – zwoje sznura z włókna nie-palnego, 3 – koc gaśniczy

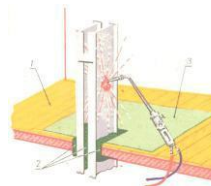
Rys. 3 Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału - 1

Rys. 4 Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku: 1 – przewody doprowadzające wodę, 2 – zwoje sznura z włókna

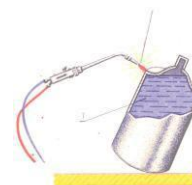
Rys. 5 Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1 – palna ścianka, 2 – niepalna wykładzina, 3 – haki podtrzymujące instalację

Rys. 6 Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1 – drewniany strop, 2 – szczeliwo z materiału niepalnego, 3 – materiał niepalny (np. koc gaśniczy)

Rys. 7 Cięte lub spawane pojemniki, mogące zawierać gazy lub pary cieczy palnych, należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym, np. gazami spalinowymi z silnika samochodowego podawanymi przez łapczkę iskier: 1 – łapczka iskier, 2 – woda, 3 – przewód doprowadzający gazy do wnętrza pojemnika

Rys. 8 Niewielkie pojemniki, mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych, zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą – 1

IX

OGRANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI

Wymagania ewakuacyjne

Zgodnie z § 15 rozporządzenia MSWiA z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów z każdego miejsca w obiekcie, przeznaczonego do przebywania ludzi, zapewnia się odpowiednie warunki ewakuacji umożliwiające szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także zastosowanie technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegających na: zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych, zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojazdów ewakuacyjnych, zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielenia dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń,

Z pomieszczenia, w którym mogą przebywać ludzie, należy zapewnić bezpieczne wyjście prowadzące bezpośrednio lub pośrednio na przestrzeń otwartą, do innej strefy pożarowej bądź na poziome lub pionowe drogi komunikacji ogólnej zwane dalej „drogami ewakuacyjnymi”.

Wymagania dla dróg ewakuacyjnych:

- 1) szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych: **1,4 m**
- 2) wysokość poziomych dróg ewakuacyjnych: **2,2 m**
- 3) długość przejść ewakuacyjnych* w strefach pożarowych dla:
ZL III: 40 m

W pomieszczeniach o wysokości przekraczającej 5 m długość przejść, o których mowa może być powiększona o 25%.

* **przejście ewakuacyjne**- długość mierzona od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy

- 4) długość dojazdów ewakuacyjnych w strefach pożarowych** dla:
ZL III: 30 m** przy jednym dojeździe
60 m przy dwóch dojeźdach

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

****dojście ewakuacyjne-** długość od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku. W ZL III długość przy jednym dojściu z poziomej drogi ewakuacyjnej nie może być większa niż 20 m.

Zabrania się stosowania do celów ewakuacji drzwi obrotowych i podnoszonych.

Zasady ewakuacji ludzi z budynku

1. Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego. Każdy pracownik powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa.
2. W przypadku zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji osób i mienia z obiektu decyzję wydaje właściciel, zarządca lub osoba upoważniona, odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia, znajdująca się aktualnie w obiekcie. Decyzja ta musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu.
3. Przed ogłoszeniem alarmu i rozpoczęciem ewakuacji należy ustalić:
 - a) źródła zagrożenia, lokalizację pożaru, kierunek rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów toksycznych będących produktami spalania,
 - b) ilość osób bezpośrednio zagrożonych, przewidzianych do ewakuacji w pierwszej kolejności,
 - c) stan fizyczny i psychiczny osób przewidzianych do natychmiastowej ewakuacji,
 - d) ilość osób zagrożonych pośrednio, przewidzianych do ewakuacji w późniejszym terminie,
 - e) drogi i kierunki ewakuacji.
4. Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstałym zagrożeniu, jego charakterze oraz konieczności ewakuacji.
5. Alarm o niebezpieczeństwie i konieczności rozpoczęcia ewakuacji powinien być ogłoszony, za pomocą dostępnych środków łączności (np. telefon). Po ogłoszeniu alarmu, pracownicy kierują się do wyjścia z budynku. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

6. Kierujący akcją wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych grup ewakuowanych. Ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji mienia, określając sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych przedmiotów, urządzeń i dokumentacji.
7. Osoby wyznaczone do prowadzenia ewakuacji powinny ściśle współpracować z kierującym akcją i wykonywać jego polecenia.
8. W przypadku odcięcia dróg wyjścia dla ewakuowanych, znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać ludzi w miejscu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego, przybyłych jednostek straży pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
9. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji nachylonej starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać tkaniną zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.
10. Po zakończeniu ewakuacji należy w miarę możliwości dokładnie sprawdzić czy wszyscy pracownicy opuścili budynek. W razie podejrzenia, że w opuszczonym budynku pozostali ludzie, należy natychmiast poinformować dowódcę jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.
11. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący ewakuacją zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej, a następnie podporządkowanie się poleceniom wydanym przez tegoż dowódcę.

Ewakuacja z budynków powinna odbywać się w odpowiednio ustalone i oznakowane miejsca zbiórki na placu przed budynkiem.

Obowiązki pozostałych pracowników w przypadku ogłoszenia alarmu pożarowego:

- a) natychmiastowe przerwanie pracy,
- b) branie czynnego udziału w akcji ewakuacyjnej,
- c) wykonywanie poleceń prowadzącego akcją ratowniczo – gaśniczą.

Podstawowym warunkiem bezpiecznej i pomyślnej ewakuacji jest przestrzeganie kilku zasad:

- nie składować jakichkolwiek przedmiotów, a w szczególności materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych,
- przestrzegać zakazu niezamykania drzwi w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- nie ograniczać dostępu do wyjść ewakuacyjnych znajdujących się w pomieszczeniach,
- zapewnić w obiekcie pełną informację dla osób w nich przebywających, na temat wyjść i kierunków ewakuacyjnych.

Wykończenie i wyposażenie stałe wewnątrz

Zagadnienie wystroju wewnątrz wiąże się w znaczący sposób z warunkami ewakuacyjnymi, ponieważ to właśnie rodzaj zastosowanych materiałów do elementów wykończenia decyduje o warunkach rozprzestrzeniania się ognia na drogach służących ewakuacji z budynku.

Zgodnie z wymaganiami prawnymi: w strefach ZL I, ZL II, ZL III i ZL V stosowanie do wykończenia wewnątrz materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, jest zabronione. Ponadto okładziny sufitów oraz sufity podwieszane należy wykonywać z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia. Palne elementy wystroju wewnątrz budynku, przez które lub obok których są prowadzone przewody ogrzewcze, wentylacyjne, dymowe lub spalinowe, powinny być zabezpieczone przed możliwością zapalenia lub zwęglenia.

Zasady oznakowania dróg ewakuacyjnych

Sposób oznakowania dróg ewakuacyjnych dobiera się indywidualnie. Przy ustaleniu rodzaju i miejsc rozmieszczenia tablic bezpieczeństwa i ewakuacyjnych w obiekcie należy uwzględnić: charakter zagrożenia pożarowego, rozwiązania budowlano-instalacyjne obiektu, a także sposoby zagospodarowania powierzchni. Znaki ewakuacyjne należy umieszczać odpowiednio do linii wzroku. Rozmieszczenia znaków należy dokonywać w taki sposób, aby zapewnić ich widoczność z każdego miejsca, w którym może przebywać człowiek lub może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji. Ponadto znaki powinny być umieszczane w miarę możliwości jak najbliżej źródeł światła, aby zapewnić ich właściwą luminację (tzn. świecenie).

W miejscach widocznych należy rozmieścić “Instrukcję postępowania na wypadek pożaru”

Dobór znaków powinien być zgodny z postanowieniami:

a) PN-EN ISO 7010:2012 – znaki bezpieczeństwa:

Palenie tytoniu zabronione

Gaśnica

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Główny wyłącznik prądu

b) PN-EN ISO 7010:2012 – znaki ewakuacyjne:

	Wyjście ewakuacyjne		Drzwi ewakuacyjne
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w prawo		Drzwi ewakuacyjne
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w lewo		Ciągnąć aby otworzyć
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół w prawo		Pchać aby otworzyć
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół w lewo		Kierunek drogi ewakuacyjnej
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę w lewo		Kierunek drogi ewakuacyjnej
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę w prawo		Miejsce zbiórki

Sposoby praktycznego sprawdzania ewakuacji ludzi z budynku

Rozporządzenie MSWiA z 7 czerwca 2010 r. § 17.1. nakłada na właściciela obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, obowiązek przeprowadzenia co najmniej raz na 2 lata praktycznych warunków ewakuacji z całego obiektu.

X

ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI

Wszyscy pracownicy zobowiązani są odbyć przeszkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zasad prowadzenia ewakuacji ludzi i mienia oraz umiejętności obsługi sprzętu gaśniczego znajdującego się na terenie obiektu (*rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy*).

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest pracodawca. Szkolenie przeciwpożarowe ma na celu zapoznanie pracowników z zagrożeniami występującymi w obiekcie, a także:

- zapoznanie pracowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych, a także zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami ppoż.,
- wskazanie pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w tym ich zadań podczas ewakuacji,
- nauczenie pracowników posługiwania się sprzętem gaśniczym, ratowniczym i urządzeniami gaśniczymi oraz z zasadami ich użycia,
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony ppoż. w zależności od zajmowanego stanowiska.

Wszyscy pracownicy są objęci następującymi rodzajami szkolenia:

1. Szkolenie Wstępne

Szkoleniu temu podlegają wszyscy pracownicy przed dopuszczeniem do pracy. Szkolenie to powinno być przeprowadzone przez osobę uprawnioną. Powinno obejmować zagadnienia podane w przykładowym programie zamieszczonym poniżej. Szkolenie wstępne powinno być udokumentowane.

2. Instruktaż na stanowisku pracy

Temu rodzajowi szkolenia podlegają wszyscy nowi pracownicy lub pracownicy zmieniający stanowisko pracy. W czasie szkolenia, pracownicy są zapoznawani z zagrożeniami pożarowymi na stanowisku pracy, warunkami bezpieczeństwa i instrukcjami

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

ppoż. obowiązującymi na stanowisku pracy. Przeprowadzenie instruktażu na stanowisku pracy jest również dokumentowane.

3. Szkolenie instruktażowe wstępne

Jest w zasadzie szkoleniem jednorazowym. Uzasadnieniem do przeprowadzenia tego szkolenia ponownie mogą być następujące przypadki: kiedy w obiekcie zostanie zmieniony charakter pracy (profil działalności) itp., wprowadzenia istotnych zmian w organizacji ochrony przeciwpożarowej w obiekcie, zostały wprowadzone istotne zmiany w zabezpieczeniu ppoż.

Ramowy program szkolenia podstawowego w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

Lp.	TEMAT	OMAWIANE ZAGADNIENIA
1	Regulacje prawne w zakresie ochrony przeciwpożarowej obowiązujące w Polsce	<ul style="list-style-type: none">podstawowe przepisy i normy przeciwpożarowe.
2	Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna za naruszanie przepisów i norm przeciwpożarowych	
3	Charakterystyka zagrożeń pożarowych i innych miejscowych w obiektach	<ul style="list-style-type: none">właściwości palne materiałów występujących w obiekcie, obciążenie ogniowe;wpływ stanu porządków w obiekcie na poziom jego bezpieczeństwa, podstawowe nakazy i zakazy przeciwpożarowe dla pracowników w trakcie eksploatacji obiektu.
4	Rodzaje zabezpieczeń przeciwpożarowych	
5	Zadania i obowiązki personelu w zakresie zapobiegania pożarom	<ul style="list-style-type: none">zasada współodpowiedzialności pracowników za bezpieczeństwo pożarowe;instrukcja bezpieczeństwa pożarowego i instrukcja postępowania na wypadek pożaru.
6	Zasady postępowania w przypadku zagrożenia pożarowego lub innego niebezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none">sposób, możliwości i zasady alarmowania zagrożonych po zauważeniu niebezpieczeństwa;alarmowanie jednostek ratowniczych straży pożarnej;podjęcie wstępnych działań ratowniczo-gaśniczych i ewakuacyjnych.
7	Zasady ewakuacji ludzi i mienia z obiektu	<ul style="list-style-type: none">techniczne warunki ewakuacji, ilość wyjść, długości dojść, oznakowania;zachowanie się w strefach zadymionych.
8	Umiejętność praktycznego użycia sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektu	<ul style="list-style-type: none">zakres stosowania podręcznego sprzętu gaśniczego oraz parametry środków gaśniczych.

ZAŁĄCZNIKI

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA O ZAPOZNANIU Z INSTRUKCJĄ

Kołaczkowo, dnia

.....
(imię i nazwisko pracownika)

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisany/a, niniejszym oświadczam, że w dniu zostałem/am zapoznany/a z obowiązkami i zadaniami w zakresie zapobiegania powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów oraz z zadaniami i obowiązkami na wypadek powstania pożaru, w tym z „Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego” dla:

BUDYNKU GMINY W KOŁACZKOWIE

Plac Władysława Reymonta 3

62-306 Kołaczkowo

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Kołaczkowo, dnia

ZAŚWIADCZENIE

Pan / Pani* odbył / odbyła* w dniu/ dniach*
..... szkolenie wstępne/ okresowe* z zakresu ochrony
przeciwpożarowej obowiązujące na terenie **budynku Gminy zlokalizowanego przy
Placu Władysława Reymonta 3 w Kołaczkowie**, a w szczególności znane mi są:

- 1) zagrożenie pożarowe występujące w obiekcie,
- 2) przepisy o ochronie przeciwpożarowej i konsekwencje, jakie powoduje ich nie przestrzeganie,
- 3) zasady postępowania na wypadek pożaru,
- 4) zasady obsługi gaśnic i hydrantów wewnętrznych,
- 5) warunki prowadzenia ewakuacji osób i mienia.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Ustalenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego przyjmuję do wiadomości i przestrzegania.

Pracownicy Urzędu Gminy

Lp.	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

28.		
29.		
30.		
31		
32		

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Lp.	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		

Pracownicy Banku Spółdzielczego

Lp.	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

Pracownicy Policji

Lp.	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Pracownicy Poczty

Lp.	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
1.		
2.		
3.		

Karta aktualizacji Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

Data aktualizacji	Przyczyna zmian w instrukcji	Podpis dokonującego aktualizacji
12.03.2018r	Okresowa aktualizacja Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego zgodnie z § 6 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.z 2010 r. Nr 109. poz. 719) w tym aktualizacja planów ewakuacyjnych.	

**PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWOŻAROWEGO PRAC
SPAWALNICZYCH**

1. Nazwa i określenie budynku – pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonywanie spawania

.....
.....

2. Zagrożenie wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub w pomieszczeniu

.....
.....

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac spawalniczych

.....
.....

4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac spawalniczych

.....
.....

5. Ilość i rodzaje sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych

.....
.....

6. Środki i sposoby alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru

.....
.....

7. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac spawalniczych

.....
.....

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

8. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych

.....
.....

9. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu

.....
.....

Podpisy członków komisji:

.....
.....
.....
.....

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Załącznik nr 5

Kołaczkowo, dnia

.....
(pieczęć)

ZEZWOLENIE NR **na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo** **(spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie, itp.)**

Miejsce pracy

.....

Rodzaj pracy

.....

Czas pracy, od dniagodzina

do dnia godzina

Zagrożenie pożarowe (wybuchowe)

.....

Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru wybuchu

.....

.....

Środki zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

.....

.....

Prace niebezpieczne pożarowo zakończono dnia godz.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Kontrola miejsca prac po ich zakończeniu:

a) po 0,5 h - skontrolował

.....

(podpis)

b) po 1h - skontrolował

.....

(podpis)

c) po 2 h - skontrolował

.....

(podpis)

d) po 4 h - skontrolował

.....

(podpis)

Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo przekazano (podać imię i nazwisko)dnia godz.

Podpis